

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 243 | Datum 10-16 Februari

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 103 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

13 februari: De VN-werkgroep voor willekeurige detentie oordeelt dat luchtmachtgeneraal Akin Öztürk, ervan beschuldigd de belangrijkste orkestrator van de staatsgreppoging van 2016 te zijn, willekeurig gevangen werd gezet, aan martelingen werd onderworpen en een eerlijk proces werd ontzegd. Turkije werd opgeroepen hem onmiddellijk vrij te laten en herstelbetalingen te doen, nu het controversiële verhaal van de staatsgreep van de Turkse regering opnieuw onder de loep wordt genomen, waarbij de VN geen bewijs vindt dat de hoogst beschuldigde generaal in verband brengt met de staatsgreep.

15 februari: De Turkse autoriteiten hebben de afgelopen week 103 mensen in 39 provincies gearresteerd wegens vermeende banden met de Gülen-beweging, zo maakte minister van Binnenlandse Zaken Ali Yerlikaya bekend, ondanks een baanbrekende uitspraak van het EHRM waarin belangrijk bewijsmateriaal dat bij dergelijke vervolgingen wordt gebruikt, wordt afgewezen, terwijl de

regering haar tien jaar durende harde optreden tegen de beweging voortzet.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

10 februari: De Turkse politie arresteert 18 vrouwen met fysiek geweld tijdens een optreden tegen het protest "Kadınlar Örgütlülüğe Yürüyor" (Vrouwen marcheren voor de organisatie), georganiseerd door Teverga Jinên Azad (TJA) in Van.

11 februari: Het Van Governor's Office kondigt een verbod van 15 dagen aan op alle openbare bijeenkomsten, protesten, persverklaringen, marsen, sit-ins, bijeenkomsten, concerten, herdenkingen en distributie van gedrukt materiaal, samen met beperkingen op de toegang tot de stad, van 11 februari tot 25 februari 2025.

12 februari: Het gouverneurskantoor van Gaziantep kondigt een verbod van 15 dagen aan op alle openbare bijeenkomsten, protesten, persverklaringen, bijeenkomsten, sit-ins, hongerstakingen, herdenkingen en verspreiding van gedrukt materiaal, van 13 februari tot 27 februari 2025.

15 februari: De Turkse politie arresteert 127 mensen, waaronder zes journalisten, nadat ze bij zonsopgang het stadhuis van Van met traangas en rubberen kogels hadden

bestormd, nadat de regering burgemeester Abdullah Zeydan had afgezet en een curator had aangesteld.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

11 februari: De nieuwsartikelen over de beschuldigingen van omkoping en corruptie tegen Hüseyin Çam, voormalig districtsgouverneur van Mardin Kızıltepe en voormalig trustee van de gemeente Kızıltepe, en de bureaucraten met wie hij samenwerkte, kregen bevel om te worden verwijderd door de Nevşehir Strafrechtbank voor de Vrede.

14 februari: De Turkse autoriteiten zijn een onderzoek gestart naar de voorzitter van de Hoge Adviesraad van de Turkse Industriële en Zakenliedenvereniging (TÜSİAD), Ömer Aras, op beschuldiging van “pogingen om een eerlijk proces te beïnvloeden” en “het verspreiden van valse informatie” nadat hij een zeldzame publieke kritiek op de regering had geuit, waarbij hij inging op economische instabiliteit, gerechtelijke inmenging en democratische terugval.

MENSENRECHTENVERDEDIGERS

12 februari: Speciale mensenrechtenrapporteurs van de VN hebben ernstige zorgen geuit over de Turkse gevangenneming en mishandeling van mensenrechtenadvocaten. Ze waarschuwen dat de aanklachten tegen leden van de Progressive Lawyers' Association (ÇHD) politiek gemotiveerd lijken en dringen aan op juridische hervormingen om de antiterrorismewetten van Turkije in overeenstemming te brengen met de internationale mensenrechtennormen.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

11 februari: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) oordeelde dat Turkije het recht op een eerlijk proces voor 120 rechters en aanklagers in drie afzonderlijke zaken had geschonden, en oordeelde dat rechterlijke functionarissen op oneerlijke wijze werden ontslagen of opnieuw werden toegewezen zonder een eerlijk proces, als onderdeel van bredere zorgen over de rechterlijke onafhankelijkheid en de juridische zuiveringen na 2016 in het land.

11 februari: Het hoofdopenbaar ministerie van Ankara is een onderzoek gestart naar het 38e gewone congres van de Republikeinse Volkspartij (CHP), waar Özgür Özel tot partijleider werd gekozen, waarbij voormalig CHP-leider Kemal Kılıçdaroğlu en Akif Hamzaçebi als getuigen werden opgeroepen.

13 februari: Het Turkse ministerie van Justitie probeert het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering te wijzigen om te voorkomen dat tegenstanders van de regering die in ballingschap leven, rechtszaken aanspannen via wettelijke vertegenwoordigers, een maatregel die wordt gezien als gericht tegen dissidenten zoals voormalig voetballer Hakan Şükür, die smaadzaken bij Turkse rechtbanken heeft gewonnen ondanks dat hij in het buitenland woonde, en zorgen uiten over een verdere erosie van de rechterlijke onafhankelijkheid te midden van de dalende rangorde van de rechtsstaat in Turkije.

13 februari: Een rechtbank in Istanbul beval de arrestatie van 10 hoge gemeenteambtenaren van de belangrijkste oppositiepartij CHP op beschuldiging van terrorisme, gericht tegen loco-burgemeesters en gemeenteraadsleden van negen districtsgemeenten, te midden van een aanhoudend hardhandig optreden waarbij eerder twee CHP-burgemeesters uit hun ambt werden ontheven, waarbij critici waarschuwden dat de gerechtelijke acties tot doel hebben de burgemeester van Istanbul, Ekrem İmamoğlu, in diskrediet te brengen en de oppositie te verzwakken in de aanloop naar toekomstige verkiezingen.

14 februari: Het Europees Parlement neemt een resolutie aan waarin het ontslag en de arrestatie van burgemeesters van de oppositie in Turkije worden veroordeeld, waarin wordt opgeroepen tot sancties tegen functionarissen die verantwoordelijk zijn voor het aanstellen van regeringsfunctionarissen, waarbij wordt verwezen naar democratische achteruitgang, en wordt aangedrongen op gerechtelijke hervormingen om het trusteesysteem af te schaffen en de uitspraken van het EHRM te handhaven.

15 februari: De Turkse regering zet de pro-Koerdische DEM-partijburgemeester Abdullah Zeydan uit zijn ambt en benoemde gouverneur Ozan Balci tot trustee, een nieuwe stap die de lokale democratie ondermijnt en de Koerdische kiezers hun stemrecht ontnemt.

KOERDISCHE MINDERHEID

12 februari: De Turkse politie arresteert acht mensen in Ankara, waaronder Pakize Sinemillioğlu, lid van de DEM-partijraad en voormalig BTS-president Nazım Karakurt, op beschuldiging van terroristische propaganda op basis van hun posts op sociale media en deelname aan evenementen.

12 februari: In het district Salihli in Manisa arresteert de Turkse politie 18 mensen, waaronder co-burgemeesterskandidaat Cevdet Yıldız van de DEM-partij, op beschuldiging van terroristische propaganda, daarbij verwijzend naar hun deelname aan de Newroz-vieringen van vorig jaar.

ANDERE MINDERHEDEN

13 februari: De Turks-Joodse zakenleider İzzet Garih heeft een strafrechtelijke klacht ingediend nadat hij doodsb bedreigingen had ontvangen en geconfronteerd werd met een poging tot inbraak op het hoofdkantoor van zijn bedrijf, waarbij hij waarschuwde dat hij hetzelfde lot zou kunnen ondergaan als zijn vader, Üzeyir Garih, die in 2001 werd vermoord.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

13 februari: parlementariër Ömer Faruk Gergerlioğlu van de DEM-partij veroordeelde de overbevolkte, onhygiënische omstandigheden en het gebrek aan adequate gezondheidszorg in Turkse gevangenissen, waarbij kritiek zieke gevangenen werden benadrukt die te maken kregen met vertraagde behandeling als gevolg van lange wachttijden in ziekenhuizen en vernederende fouilleringsprocedures, aangezien volgens gegevens van het ministerie van Justitie in 2024 709 gevangenen stierven tijdens detentie.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

13 februari: Iraanse vluchtelingen in Turkije lopen het risico van deportatie nadat de regering de asielbesluiten van de VN heeft overgenomen, waarbij activist Nahid Modarresi vreest voor arrestatie of executie als hij wordt teruggestuurd naar Iran, waar op homoseksualiteit de doodstraf staat.

FOLTERING EN MISHANDELING

10 februari: De Turkse autoriteiten hebben Gülten Nene vastgehouden, een 42-jarige voormalige ambtenaar, bij wie in de gevangenis van Mersin de diagnose borstkanker werd gesteld. Volgens haar heeft ontoereikende medische zorg haar diagnose met tien maanden vertraagd, waardoor ze hevige pijn lijdt, terwijl ze wacht op een beslissing over haar verzoek om vrijlating om een dringende behandeling te zoeken.